

E E S T I N S V

PÕLVA RAJOO NI RAHVASAADIKUTE NÕUKOGU
T Ä I T E V K O M I T E E

O T S U S

30.09.81 nr. 180

Põlva

Looduskaitse objektide kohta Põlva rajoonis.

Rajooni loodusvarade ratsionaalse ja heaperemeheliku kasutamise kindlustamisel, samuti kultuurilisel ning esteetilisel eesmärgil rajooni looduse ilu ja omapära säilitamisel on oluline koht looduskaitseal. Arvesse võttes rea looduslikult kaunite kohtade, põlispuude jt. kaitset väärivate looduslike objektide säilitamist kooskõlas Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadusega 07.juunist 1957.a. "Eesti NSV looduse kaitsest", Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrusega nr.9, 12.jaanuarist 1963.a. "Looduskaitse tugevdamise abinõude kohta", Põlva Rajooni Rahvasaadikute Nõukogu Täitevkomitee otsustab:

1. Kinnitada kohalikku tähtsust omavate looduskaitse alla võetud objektide nimekiri vastavalt lisale 1.

2. Kinnitada looduskaitse alla võetud kohaliku tähtsusega looduskaitseobjektide esialgsed kaitse korraldamise eeskirjad ja režiim vastavalt lisale 2.

3. Kinnitada mahakandmisele kuuluvad, endiste looduskaitseobjektide nimekiri seoses nende hukkumisega külmakahjustuste, murdumiste, kuivamise tagajärjel vastavalt lisale 3.

4. Kohustada looduskaitse objektide maavaldajaid määrama nende maavalduste piires asuvatele kaitsealustele objektidele nende kaitse ja hooldamise eest vastutav töötaja.

5. Looduskaitseobjektide maavaldajatel organiseerida objektide tähistamine vastavalt eeskirjadele ja Rõpina näidismetsamajandi looduskaitse osakonnal sõlmida kaitsekohustused tähtajaga 25.mai 1982.a.

6. Kõikide tööde projekteerimine või teostamine, mis on vastuolus käesoleva otsusega ja seotud kaitsealuste objektide rikkumisega või hävitamisega, loodusliku ilme muutmisega, uute maantee-, side- ja elektritrasside rajamine, melioratsioonitööd,

ehitiste püstitamine, veekogude veetaseme muutmine, metsa lagerale looduskaitse alla võetud linnu- ja loomariikide asustus- ja pesitsemispaikades, tuleb eelnevalt kooskõlastada rajooni keskkonnakaitsekomisjoniga.

7. Ametilisikuid ja kodanikke, kes on süüdi looduskaitse eeskirjade rikkumises, kaitse all olevate objektide rikkumises või hävitamises, karistatakse administratiivkorras.

8. Põlva Rajooni Rahvasaadikute Nõukogu Tõitevkomitee j.a. keskkonnakaitsekomisjonil ja ajalehel "Koit" organiseerida uute looduskaitseobjektide tutvustamist elanikkomale, et kindlustada objektidel kaitseraamini tagamine.

Esimees

K. Kermas

Sekretär

H. Post

Kohalikku tähtsust omavad looduskaitse
alla võetud objektide nimekiri.

1. Maastikulised objektid ja üksikelemendid:

1.1. Tonja-Karisilla-Värska looduspark, piiridega Karisillalt Värska maanteed mööda Värska sillani. Värska sillast piki rannajoont Tonja küllani ja sealt Karisilla oja mööda Karisillani.

Värska külanõukogu, Värska sovhoosi territoorium 362,0 ha ja Mikitamäe külanõukogu, Võhandu sovhoosi territoorium 45,0 ha. Üldpindala 407 ha;

1.2. Maastikuline üksikelement - Piusa maa-aluse kaevanduse liivakoopad, nahkhiirte talvituskoloonia kogu maa-alune osa.

Suuremetsa külanõukogu, Räpina näidismetsamajandi territoorium, Orava metskond, Tuderna kv. 173,174. Pindala 4,9 ha;

1.3. Mädaajõe kobraste kaitseala pikkuses jõe suudmest kuni Niitsiku paisjärveni ja laiuses kahel pool jõge kuni ürgjõelammi piirini (tinglikult ca 150 m kaugusele jõe telgjoonest, sest sobivad looduslikud piirikontuurid puuduvad).

Mikitamäe külanõukogu, Võhandu sovhoosi territoorium 360 ha ja Räpina sovhoostehnikumi territoorium 90 ha. Üldpindala 450 ha;

1.4. Ornitoloogiline kaitseala - hallhaigrute asurkoloonia (suurim vabariigis - 90 pesa). Usinitsa küla metsas.

Mikitamäe külanõukogu, Võhandu sovhoosi territoorium. Pindala 3,5 ha;

1.5. Maastikuline üksikelement - Ilumetsa allikas koos ümbritseva ürgmetsaga.

Suuremetsa külanõukogu, Räpina näidismetsamajandi territoorium, Kahkva metskond, Põltsamaa vk. kv. 69. Pindala 1,2 ha;

1.6. Maastikuline üksikelement - Ilumetsa kuusik. Vabariigis suurima tagavaraga kuusepuistu (ca 720 tk. ^{pro/ha}).

Veriora külanõukogu, Räpina näidismetsamajandi territoorium, Kahkva metskond, Sügavhaia vk. kv. 49. Pindala 1,8 ha;

1.7. Maastikukaitseala - Ihamaru ürgmets. Looduslik metsakooslus koos rohkete tõususalikatega.

Ihamaru külanõukogu, Räpina näidismetsamajandi territoorium. Põlva metskond, Ihamaru kv. 2, 5, 6 ja Hatiku kv. 33.

Pindala 146,0 ha;

1.8. Maastikukaitseala - Liiva-Varbuse maanteelõik koos kahepoolse 50 m laiuse loodusliku ja rajatud haljasalaga.

Ihamaru külanõukogu, V.Sassi nim. sovhoosi, Põlva, "Kalevi" ja "Rahu" kolhoosi territoorium.

Pindala 100 ha, teelõigu pikkus 20 km.

2. Üksikobjektid:

2.1. Tamm, $\bar{U} = 3,3$, ha 26 m.

Alaküla külanõukogu, Meeksi metskonna Kalsa vahtkonna kvartal 136 mahajäetud talu juures;

2.2. "Kera" - e. "koobaskuusk". Hariliku kuuse omapärane morfoloogiline vorm.

Suuremetsa külanõukogu, Orava sovhoosi territoorium. Rebasmäe veskist 250 m ida suunas;

2.3. Hall pähklipuu $\bar{U} = 4,0$ m, h = 17 m.

Kanepi külanõukogu, Varbuse pargis, "Kalevi" kolhoosi territooriumis

2.4. Mänd $\bar{U} = 3,25$ m, h = 17 m.

Mikitamäe külanõukogu, Võhandu sovhoosi territoorium. Kahkva-Räpina mt. ääres;

2.5. Mänd $\bar{U} = 3,60$ m, h = 25 m.

Kanepi külanõukogu, haruline väga dekoratiivne mänd "Tilleorg" alal, Erastvere metskond, Sõraste vahtkond, kvartalil 97.

Sekretär

H. Post

Looduskaitse alla võetud kohaliku tähtsusega loodusobjektide kaitse korraldamise eeskirjad ja kaitsereskriim.

1. Tonja-Karisilla-Värska looduspargi.

Looduspargi territooriumi, mis paistab silma maastiku ilu ja puhkeväärtuste poolest, ülesandeks on looduslike komplekside kaitsmine, turismi ja puhketingimuste väljakujundamine, kultuuri- ja ajalooliste väärtuste ning inimtegevuse kui ökoloogilise teguri tutvustamine. Tonja-Karisilla looduspargi eripäraks on setumaa omapära tutvustamine ja säilitamine.

Looduspargis on keelatud maavarade kaevandamine, suurfarmide rajamine, maapealsete side- ja elektriliinide rajamine, veekogude igasugune keemiline jne. reostamine, jõgede, ojade õgvendamine, Värska lahe ja põhjavee taseme alaline või ajutine muutmine, lennukitelt väetamine, maaparandus, metsade lageraie, lõkete tegemine ja telkimine väljaspool selleks ettenähtud kohta. Ehitustegevus individuaalehituste ja kapitaalremondi osas rangelt kooskõlastada rajooni peaarhitektiga.

Looduspargis võib endiselt tegelda põllukultuuridega.

2. Maastikuline üksikelement - Piusa maa-aluse kaevanduse liivakoopad.

Koobastik on kaevatud inimeste poolt keskdevoni liivakivisse. Kaitse eesmärgiks on säilitada nahkhiirte talvituskolooniat kogu maa-aluses osas. Koobastik pakub huvi ka teaduslikul ja esteetilisel eesmärgil.

Koobastikus on keelatud ala igasugune prahistamine, sammaste ja seinte rikkumine nimele sissekraapimise teel, sammaste lõhkumine õhkamise teel ja koobastiku kasutamine igasuguste kokkutulekute ja ürituste läbiviimiseks. Olemasolevaid kaubaladusid võib edasi kasutada, kusjuures ei ole lubatud nende laiendamine.

3. Mädaõie kobraste kaitseala.

Ülesandeks on kopra kui haruldase imetajaliigi reaklimatiseerimine, s.t. praeguse arvukuse ja elupaiga säilitamine.

Kaitsealal on keelatud igasugune kobraste elutegevuse häirimine inimese poolt, jahipidamine, jõe veetaseme alandamine, vee reostamine, igasugune raie, heinaniitmine, karjatamine jõele lähemal kui 50 m, paatidega sõitmine ja kalapüük, kopratammide ja kuhilpesade lõhkumine.

Lubatud on kobraste arvukuse reguleerimine.

Uuringud, vaatlused jms. tööd nii looduslikul kui õppeeesmärgil tuleb eelnevalt kooskõlastada rajooni looduskaitse inspektoriga.

4. Ornitoloogiline kaitseala - Usinitsa küla hallhaigrute pesitsuskoloonia.

Ülesandeks on vabariigi arvukaima hallhaigrute pesitsusala säilitamine.

Koloonias on keelatud igasuguste raiete teostamine lähemal kui 100 m pesapundest, jahipidamine, linnusnade kogumine, lindude elutegevuse igasugune häirimine.

5. Maastikuline üksikelement "Ilumetsa allikas ja ürgmets".
Maastikulise üksikelemendi kaitseülesandeks on säilitada rajooni suurima toiteveega allikas ja seda ümbritsev ürgmets.

Alal on keelatud pea- ja vahakasutusraie teostamine, allika ümbruse tallamine ja kaevamine ning muud tööd, mis võivad muuta allikate seisukorda.

6. Maastikuline üksikelement - "Ilumetsa kuusik".

Kaitse eesmärgiks on säilitada intensiivse metsamajandusliku tegevuse eest vabariigi suurema tagavaraga kuusepuistut.

Puistus on keelatud pea- ja vahakasutusraided, lubatud on sanitaarraie. Keelatud on melioratsioonitööd.

7. Maastikukaitseala "Thamaru ürgmets".

Kaitseala ülesandeks on säilitada loodusliku tekkeviisiga metsakooslus ja allikaterohke niiduala kahel pool Ahja jõge puutumata ning pakkuda teaduslikku ja õppe-eesmärki taimestiku ja metsakoosluse uurimiseks.

Kaitsealal on keelatud igasugused raided, maavarade kaevandamine, metsamelioratsioon, transportvahenditega sõitmine, side- ja elektriliinide rajamine, ravimtaimede, lilled, lehisvihtade jms. kogumine, igasugune tegevus, mis muudab ala looduslikku ilmet. Lubatud on rajada kaitseala tutvustamiseks loodusse õppe-rada.

8. Maastikukaitseala - Liiva-Varbuse maanteelõik koos kahepoolse 50 m laiuse loodusliku ja rajatud haljasalaga.

Maanteelõigu koos haljasaladega kaitsemise eesmärgiks on säilitada omapärase ja kaunis maastikus rajatud ja looduslikult kujunenud hekid, puuderibad, puudegrupid, alleed, murud jms.

Kogu maanteelõigu ulatuses on keelatud olemasoleva haljastuse raiumine, kevadine kulupõletamine, teede õgvendamine.

Lubatud on põllumajanduskultuuride edaspidine rajamine.

9. Üksikobjektide kaitsetsooniks lugeda objekti ümbrus 30 m raadiuses. Nimetatud alal on keelatud rajada ehitisi, laoplatse, parkimisväljakuid jms., mis võivad asetada ohtu objekti kasvuruumi.

Põllukultuuride korral on keelatud kinda lähemal kui 10 m puude korral tema tüvest.

Sekretär

H. Post

Kohalikku tähtsust omavad looduskaitse
alla võetud objektide nimekiri.

1. Maastikulised objektid ja üksikelemendid:

1.1. Tonja-Karisilla-Väraska looduspark, piiridega Karisillalt Väraska maanteed mööda Väraska sillani. Väraska sillast piki rannajoont Tonja küalani ja sealt Karisilla oja mööda Karisillani.

Väraska külanõukogu, Väraska sovhoosi territoorium 362,0 ha ja Mikitamäe külanõukogu, Vóhandu sovhoosi territoorium 45,0 ha. Üldpindala 407 ha;

1.2. Maastikuline üksikelement - Piusa maa-aluse kaevanduse liivakoopad, nahkhiirte talvituskoloonia kogu maa-alune osa.

Suuremetsa külanõukogu, Rápina näidismetsamajandi territoorium, Orava metsekond, Tuderna kv. 173,174. Pindala 4,9 ha;

1.3. Mädaajõe kobraste kaitseala pikkuses jõe suudmest kuni Niitsiku paisjärveni ja laiuses kahel pool jõge kuni ürgjõelammi piirini (tinglikult ca 150 m kaugusele jõe telgjoo-
nest, sest sobivad looduslikud piirikontuurid puuduvad).

Mikitamäe külanõukogu, Vóhandu sovhoosi territoorium 360 ha ja Rápina sovhoostehnikumi territoorium 90 ha. Üldpindala 450 ha;

1.4. Ornitoloogiline kaitseala - hallhaigrute asurkoloonia (suurim vabariigis - 90 pesa). Usinitsa küla metsas.

Mikitamäe külanõukogu, Vóhandu sovhoosi territoorium. Pindala 3,5 ha;

1.5. Maastikuline üksikelement - Ilumetsa allikas koos ümbritseva ürgmetsaga.

Suuremetsa külanõukogu, Rápina näidismetsamajandi territoorium, Kahkva metsekond, Póltsemaa vk. kv. 69. Pindala 1,2 ha;

1.6. Maastikuline üksikelement - Ilumetsa kuusik. Vabariigis suurima tagavaraga kuusepuistu (ca 720 t~~kg~~ pro/ha).

Veriora külanõukogu, Rápina näidismetsamajandi territoorium, Kahkva metsekond, Sógavhaua vk. kv. 49. Pindala 1,8 ha;

1.7. Maastikukaitseala - Ihamaru ürgmets. Looduslik metsakooslus koos rohkete tõususalikatega.

Ihamaru külanõukogu, Rápina näidismetsamajandi territoorium. Pólva metškond, Ihamaru kv. 2, 5, 6 ja Hatiku kv. 33.

Pindala 146,0 ha;

1.8. ~~Maastikukaitseala - Liiva-Varbuse maanteelõik~~ koos kahepoolse 50 m laiuse loodusliku ja rajatud haljasalaga.

Ihamaru külanõukogu, V.Sassi nim. sovhoosi, Pólva, "Kalevi" ja "Rahu" kolhoosi territoorium.

Pindala 100 ha, teelõigu pikkus 20 km.

2. Üksikobjektid:

2.1. Tamm, $\bar{U} = 3,3$, ha 26 m.

Alaküla külanõukogu, Meeksi metškonna Kalsa vahtkonna kvartal 136 mahajäetud talu juures;

2.2. "Kera" - e. "koobaskuusk". Hariliku kuuse omapärane morfoloogiline vorm.

Suuremetsa külanõukogu, Orava sovhoosi territoorium. Rebasmäe veskist 250 m ida suunas;

2.3. Hall pähklipuu $\bar{U} = 4,0$ m, h = 17 m.

Kanepi külanõukogu, Varbuse pargis, "Kalevi" kolhoosi territoorium;

2.4. Mänd $\bar{U} = 3,25$ m, h = 17 m.

Mikitamäe külanõukogu, Vóhandu sovhoosi territoorium. Kahkva-Rápina mnt. ääres;

2.5. Mänd $\bar{U} = 3,60$ m, h = 25 m.

Kanepi külanõukogu, haruline väga dekoratiivne mänd "Tilleorg" alal, Erastvere metškond, Sõriste vahtkond, kvartalil 97.

Sekretär

H. Post

Põlva Rajooni RSN Täitevkomitee
otsuse nr.180 30.09.81.a.juurde.

Looduskaitseobjektide nimekirjast kustutatud objektid seoses nende hukkumisega külmakahjustuste, murdumise, kuivamise tagajärjel.

1. Kased (2 tk.) nr.193-Pv, Kanepi külanõukogu, Kanepi-Kooraste mnt. ääres. Kanepi kolhoos
Äikesekahjustuse tagajärjel kuivanud.
2. Kask nr. 194-Pv, Kanepi külanõukogu, Otepää-Urvaste mnt.ääres. Kanepi kolhoos
Äikesekahjustuse tagajärjel kuivanud.
3. Tamm nr. 179-Pv, Põlva külanõukogu, Põlva-Ihamaru mnt. ääres. Põlva kolhoos
Külma tagajärjel kahjustatud elujõuetuseni.
4. Kadakas nr.124-Pk, Põlva külanõukogu, Lutsu külas Ed.Vilde nim. kolhoos
Murdunud tormiga.
5. Männid (2 tk. nr.588-Pk, Kanepi külanõukogu, Puskaru kaupluse lähedal. Põlva kolhoos
Kuivanud elujõuetuseni.
6. Kadakas nr.180-Pv, Põlva külanõukogu, Metste-Tännasilma mnt. ääres. Vilde-nim. kolhoos
Murdunud tormiga.
7. Kivi "Kalevipoja lootsik nr. 7-RV, Kanepi külanõukogu, Kaagvere küla, Kanepi kolhoos
Eh oma kaitse väärtust.

Sekretär

H. Post